

3. VI. 1984

14. V. 2009

»Naporno je imeti telo zmeraj s seboj
posebej kadar se beg kopiči in žalost
gosti – takrat nebo prekrijejo čudna
znamenja – da se v sebi zgubim – zato
rišem dež – razmnožujem otroška rosenja
domov moram – da se dan ne zaduši.«

J. Bernik: Kako velik je dan. Ljubljana: Nova revija, 2010, str. 31

Pri pripravi razstave so sodelovali: Dušan Brešar Mlakar, Romana Bernik Gostič,
mag. Olga Paulič, akad. dr. Milček Komelj, Uroš Pust, Lucijan Bratuš in
Špela Pogačnik Nose

Razstavljena dela so iz zasebne zbirke avtorjeve nečakinje Romane Bernik Gostič.

J. Bernik, Brez nasl. /motiv Kristus na križu (bledo zeleni odtenki), 1984–1998
dat. l. zg. 29. 7. 84, dat. in sign. d. zg. 7. 8. 98 B, olje na platnu 137 × 220 cm, lesen okvir 1,5 cm
fotografija in e-obdelava: Peter Nose.

Janez Bernik **NOSIM TEŽO TELESA** slike in grafike

Finžgarjeva galerija, Kolezijska 1, Ljubljana – Trnovo
26. marec – 10. maj 2026

Otvoritev: v četrtek, 26. marca 2026 ob 18. uri.

Slikar Janez Bernik

se je rodil 6. septembra 1933 v Guncljah pri Ljubljani, umrl je 15. julija 2016 v Preboldu.

Zgodnja mladostna leta je preživel v Ljubljani. Po končani šoli za umetno obrt se je vpisal leta 1955 na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani, ki jo je zaključil z diplomom iz slikarstva pri profesorju Maksimu Sedeju. Med letoma 1955 in 1958 je nadaljeval s študijem na dveh dvoletnih specialkah. Najprej na slikarski pri Sedeju, nato za grafiko pri Božidarju Jakcu in Riku Debenjaku. Leta 1959 je prejel štipendijo francoske vlade za študijsko izpopolnjevanje v grafičnem ateljeju Johnyja Friedlanderja v Parizu. Svoje znanje je bogatil na študijskih potovanjih po Evropi (Italija, Francija, Nemčija).

Janez Bernik je bil mlajši brat literarnega zgodovinarja in akademika Franceta Bernika ter mož slikarke in grafičarke Adriane Maraž.

Po končanem izobraževanju je ustvarjal kot svobodni umetnik (1958–1969), 1970 pa se je zaposlil na Akademiji za likovno umetnost Univerze v Ljubljani kot učitelj risanja in slikanja. Leta 1979 je postal redni profesor in bil več let predstojnik oddelka za slikarstvo. Leta 1996 se je upokojil.

Janez Bernik je živel ustvarjalno bogato umetniško življenje. Bil je član *Grupe 69* in je sodeloval na vseh njenih razstavah. Leta 1989 je postal izredni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, 1993 pa je bil izvoljen za rednega člana. Od 1992 je bil tudi zunanji dopisni član *Accademia Nazionale di San Luca* v Rimu, od 1996 redni član Evropske akademije znanosti in umetnosti (*Accademia Scientiarum et Artium Europaea*) v Salzburgu.

Bil je vsestranski umetnik in je dosegel odlične rezultate v slikarstvu, kiparstvu, grafiki, ilustraciji, tapiseriji, knjižni opremi in poeziji.

Njegova likovna dela so v mnogih znanih svetovnih galerijah in zbirkah. Imel je več kot 80 samostojnih razstav v Sloveniji in po svetu, med drugim v galerijah nekdanje Jugoslavije, ter Celovcu, Milanu, Rimu, Parizu, Berlinu, New Yorku, Tokiu ... Večkrat je razstavljal tudi na Beneškem bienalu ter sodeloval na mnogih razstavah doma in v tujini. Izdal je štiri samostojne grafične mape, mdr. *Katharsis ad infinitum* z 19 sitotiski (MGC, Lj. 1997) in *Samote* (2002).

Objavil je monumentalni *Nočni dnevnik 1959–2009* (2010), enako obsežno risarsko knjigo najnovejših, izključno linearnih risb *Hvala, mama* (2011) in likovno pesniško zbirko *Črte: risbe in pesmi* (1977) ter pesniško zbirko *Nikogar ni k večerji* (2008), v prenovljeni izdaji z naslovom *Kako velik je dan* (2010). Sledili so cikli: *Katharsis*, *Bližina samote*, *Ljubezen za nič* ter serija *Slovenska Guernica* (2001), pričevanje in ekstatična vizija usode slovenstva.

Za svoje delo je prejel številne domače in mednarodne nagrade. Od domačih so pomembne predvsem nagrada Prešernovega sklada za slikarstvo in grafiko (1963), Jakopičeva nagrada za slikarstvo (1971) in Prešernova nagrada (1981). Univerza v Ljubljani mu je podelila zlato plaketo (1996), po upokojitvi pa še naslov zaslužni profesor (1998). Dobil je tudi državno odlikovanje zlati častni znak svobode RS (2003).

Od mednarodnih nagrad lahko omenimo več častnih nagrad in zlatih medalj za slikarstvo oziroma grafiko ter Herderjevo nagrado (Dunaj, 2001).

Leta 1999 je župnik trnovske cerkve Janez Pogačnik organiziral restavriranje in obnovo cerkve. Povabil je številne sodobne umetnike, med njimi tudi Janeza Bernika, Andreja Jemca in Draga Tršarja, katerih dela še danes krasijo cerkev in ji dajejo pridih sodobnosti in pristnega občutenja vere.

Prispevek akademika Bernika je neprecenljiv in s ponosom smo ga predstavili v umetnostnozgodovinskem delu *Kulturna dediščina cerkve sv. Janeza Krstnika* (O. Paulič, U. Pust, T. Kompore 2024).

Za cerkveno ladjo trnovske cerkve je naredil štiri monumentalna slikarska platna z zgodbami svetega Janeza Krstnika in štirinajst postaj križevega pota.

Vsem **monumentalnim zgodbam svetega Janeza Krstnika** je skupna ekspresivna deformiranost črtnega obrisa, minimalizacija in simbolnost atributov. Prizori izžarevajo barvno oz. tonsko eteričnost in delujejo kot sanjski prividi, kljub temu pa so vsebinsko jasno prepoznavni. Barvna osnova pri vseh delih je ekspresivna in poudarjena.

- Na ciklamskem polju je upodobljena Pridiga sv. Janeza Krstnika. Modra risba na ciklamni osnovi, svetnik kot utelešen prerok ali učitelj s sklonjeno glavo strmi proti človeštvu ter mu izroča svoje preroško spoznanje.
- Na rumenem polju je upodobitev Sv. Janeza Krstnika v puščavi. Svetnik kot duhovni privid askeze kleči in je zazrt proti nebu ter nevidnemu Bogu. Gre za puščavsko spokornost.
- Na modrem polju je upodobljen Sv. Janez Krstnik, ki krščuje Jezusa. Ta motiv v zgodovini slikarstva največkrat povezuje naravo in figuralno obredno dogajanje – tako kot je ta motiv naslikal baročni slikar Valentin Metzinger v glavnem oltarju. Bernik pa se je na sliki omejil samo na obredni odnos med Janezom Krstnikom in Jezusom.
- Na črno-belem polju je upodobljena Smrt sv. Janeza Krstnika. Prizor je predstavljen kot svetnikova poslednja življenjska postaja, ki simbolično oznanja dopolnjenost njegovega zemeljskega življenja. Bernik je naslikal telo brez glave.

Štirinajst postaj križevega pota je obešenih na levi in desni steni v cerkveni ladji, ki so razporejene v krožni liniji od desne proti levi, po sedem postaj na vsaki strani. Postaje so naslikane s črno in belo barvo na steklu ter uokvirjene, kar ustvarja močen prostorski učinek. Križ je upodobljen na vseh postajah razen na dvanajsti, kjer je upodobljen Jezus v obliki križa. Kontrast med belo in črno barvo simbolizira svetlobo in temo. »Vse prikazano je povzdignjeno nad človeško zlobo in smrt, zato nas navdaja z upanjem v končno zmago dobrote in ljubezni. Upodobitve lahko razumemo kot Bernikovega človeka, ki stopa skozi temo proti cilju v znamenju križa« (Marijan Tršar, 2003).

Z reprodukcijami Bernikovih slik so bila opremljena tudi oznanila župnije Trnovo, ki so izhajala med leti 1998 do 2001. Vse predstavitve slik so bile opremljene z eseji akademika dr. Milčka Komelja.